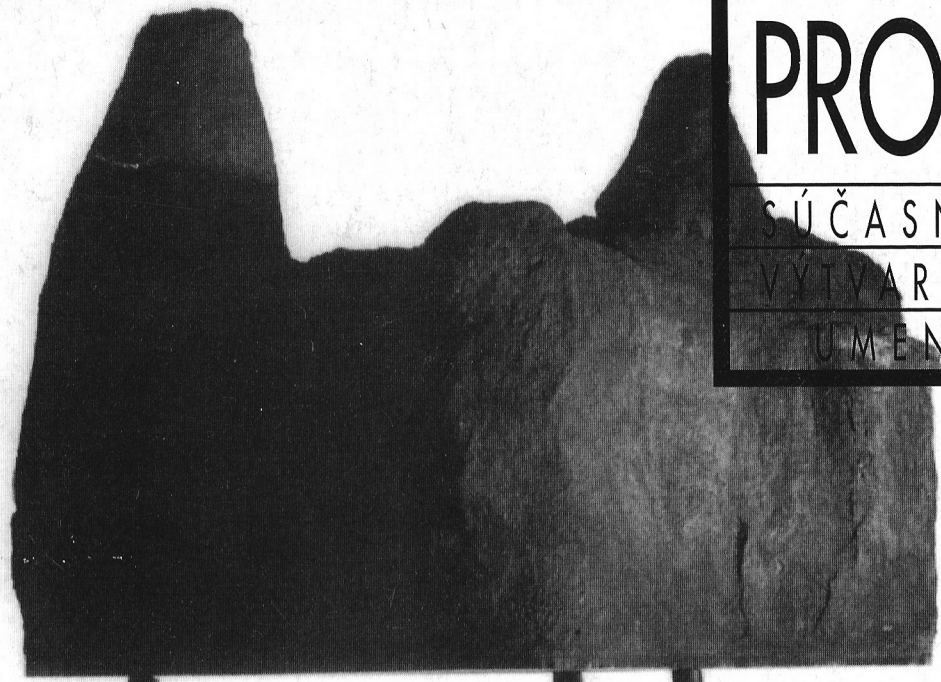
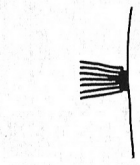
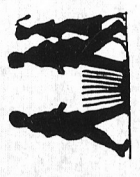
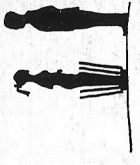

PROFIL 14
15

SÚČASNÉHO
VYTVARNÉHO
UMENIA

D
C
B
A

D

C

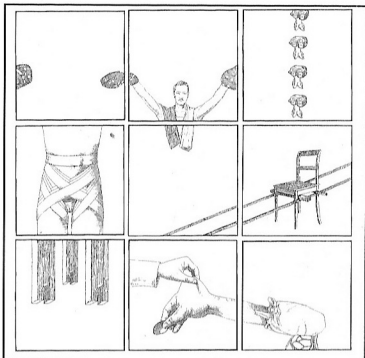
B

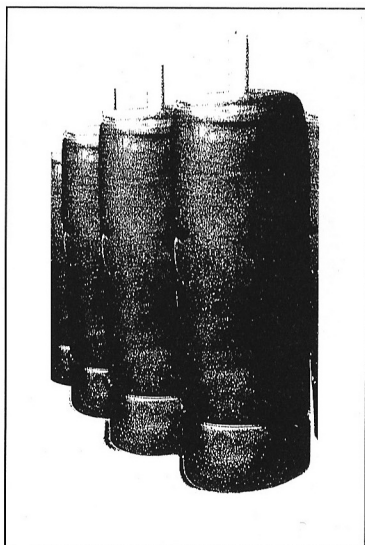
A

1 9x100 DNÍ V KASSEL

2 Ada Krnáčová - Gutleber
PREDPREMIÉROVÝ
ROZHOVOR S JANOM
HOETOM

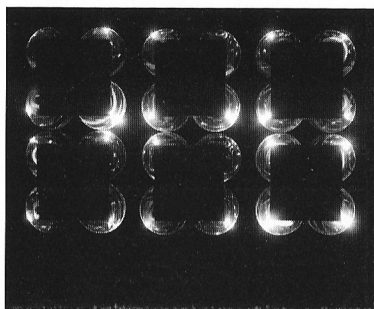
4 Tomáš Strauss
KONKURENCIA
EXISTUJÚCIM OBRAZOM

6 László Beke
KONCEPTUALISTICKÝ
POKUS O VYSVETLENIE
INŠTALÁCIÍ

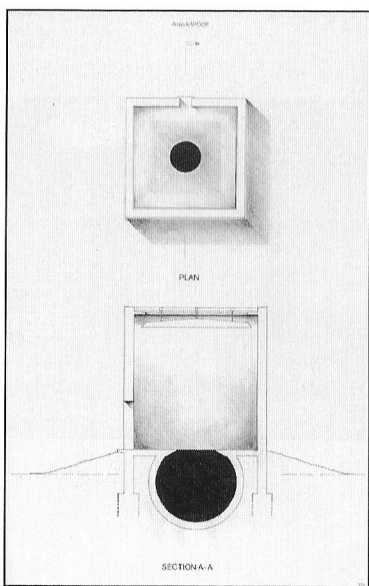
Peter Horváth
ANKETA O DOCUMENTE

◊ somewhat chaotic talk with Henk Visch

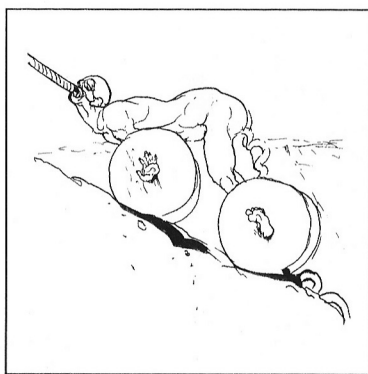
8 Ada Krnáčová -
Gutleber a I. v. Veelen
TROCHU CHAOTICKÝ
ROZHOVOR S
HENKOM VISCHOM

12 Z HISTÓRIE
DOCUMENTY
Milan Dobeš
a Stano Filko

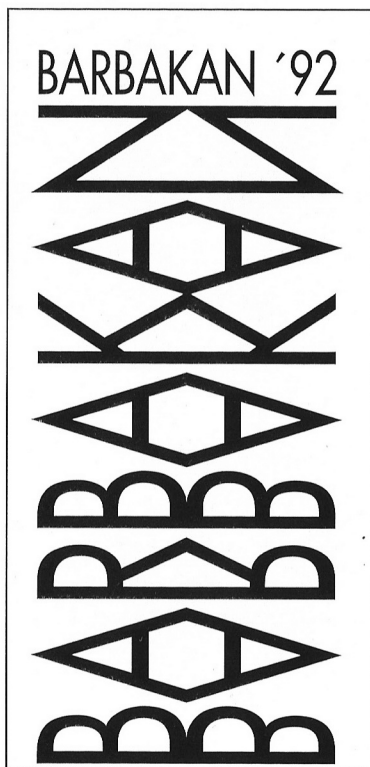

11 Ada Krnáčová -
Gutleber
MARGINÁLNA
DEKOMPOZÍCIA
KUMULOVANEJ
ENERGIE

16 Jiří Olič, V. Kokolia
JÁ JSEM TADY
HLAVNĚ KVŮLI
JANOVI HOETOVÍ

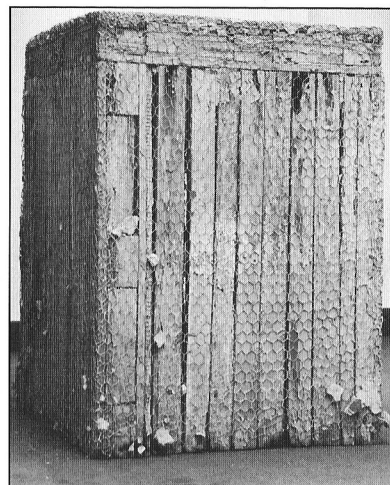
18 Miro Procházka
LOUISE
BOURGEOISOVÁ

22 Alena Vrbanová

23 Luba Lacinová
FAREBNÝ SVET
OTISA LAUBERTA

ARS
ELECTRONICA
24 Michal Murin

26 Jana Geržová
MEDZI OBJEKTOM
A INŠTALÁCIOU

30 Ada Krnáčová -
Gutleber
ROZHOVOR S
HELENOU
KONTOVOU

FRONTIERA '92
EBONILIEBV .83

32 Ada Krnáčová -
Gutleber
FÓRUM MLADÉHO
UMENIA

35 Jana a Jiří
Ševčíkovci
TERAPIE VE VÁŽNE
KULTURNÍ SITUACI

36 JOHN CAGE V
BRATISLAVE

39 Radislav Matuščík
KLEIN SACHS
GENANNT
ZINNOBER

PROFIL súčasného výtvarného umenia ● 14-15/1992 ● Dvojtyždenník ● Ročník II. ● Vydáva Asociácia teoretikov, kritikov a historikov výtvarného umenia pri Slovenskej výtvarnej únii ● **Šéfredaktor** Jana Geržová ● **Zástupca šéfredaktora** Michal Murin ● **Sekretár redakcie** Dana Oravcová ● **Redakcia:** Tamara Archlebová, Ada Krnáčová-Gutleber, Peter Horváth (výtvarný redaktor), Viera Bachledová (jazyková úprava), Pavol Breier (foto) ● **Redakčný kruh:** Rudolf Fila, Daniel Fischer, Radislav Matuščík, Petr Nedoma, Jiří Olič, Karol Pichler, Ivan Rapoš, Katarína Rusnáková, Eugénia Sikorová, Ladislav Snopko, Štefan Šlachta, Tomáš Strauss, Ján Vančo, Milan Veselý ● **Adresa redakcie:** PROFIL, Partizánska 21, 813 51 Bratislava ● **Tel.:** 31 36 24 ● **Fax:** 427/333 154 ● **Technická realizácia:** TYPOCON s. r. o., Bratislava ● **Tlačí** i+i Print Bratislava ● **Rozširuje** Asociácia teoretikov, kritikov a historikov výtvarného umenia a PNS Bratislava, Pribinova 25, 813 81 Bratislava ● **Vychádza** 24 čísel ročne ● **Cena jedného výtlačku** Kčs 8,- predplatelia Kčs 6,- ● **Cena dvojčísła** Kčs 16,- ● **Predplatné na rok** Kčs 144,- ● **Registračné číslo:** Ministerstvo kultúry SR 25/90 ● **Nevyžiadané rukopisy a fotografie** redakcia nevracia

● Číslo bolo imprimované 20. 7. 1992

● **MIČ: 49494**

■ obálka: fotomontáž s použitím reprodukcí diel M. Abramovičovej, Patricka Corrilona a Michela Francoisa z katalógu Documenta IX. ■ Blok príspevkov o Documente IX v Kasseli (str. 1-19) ilustrujeme reprodukciami prebratými z katalógu výstavy.

ARS ELECTRONICA

Svet zvnútra

Keď roku 1979 Hornorakúske televízne štúdio iniciovalo vznik Ars electronica, ako festivalu umenia a technológií, v katalógu sa zjavilo želanie vytvoriť v Linzi centrum pre elektronické umenie ako pre špecifický, ale veľmi dôležitý druh avantgardného umenia. Po prvom bienále r. 1986 sa festival koná každoročne. Ars electronica si za tie roky získala kredit a je prehliadkou najlepšieho svetového umenia, ktoré využíva najnovšie vedecké poznatky a technológie, od počítačovej grafiky, animácie, hudby a videoartu až po priestorové hudobno-vizuálne inštalácie s použitím holografie, laseru a počítačov či interaktívne tanečno-hudobno-computerové performance. Slovom všetko, v čom dominuje najmodernejšia technika a technológie, aj keď jednotlivé diela sú často chladné ukážky techniky a chýba im duša.

Vymenovať čo i len najzaujímavejšie či najznámejšie mená, ktoré sa kedy zúčastnili na Ars electronica, by zabralo veľa miesta, a tak pripomeniem len tých, ktorých sme v poslednom čase mali možnosť vidieť aj u nás. Paul Panhuysen (hudobný performance v galérii M+ a inštalácia na výstave Hills and Mills), Chico Mac Murtrie s pneumatickými robotmi (San Francisco performance art festival v Bratislave), Hugh Davies (prednáška v SNG a koncert v DK Ovsíšte v Bratislave), Tibor Szemzo a Richard Teitelbaum, ktorý mal v Bratislave koncert počítačovej improvizovanej hudby 21. júla. Netreba zabúdať na prednášku ARS ELECTRONICA, ktorá bola v rámci festivalu FIT '91.

Ako každý ročník Ars electronica, aj tento mal svoje vnútorné členenie a tému. Tento rok ňou bola endofyzika a nanotechnológia, dva odlišné spôsoby postupu, ako sa môžu študovať styčné body ovela presnejšie než doteraz. Štúdiom týchto styčných plôch môže byť detailnejšie (nano) alebo dokonca zvnútra (endo). Endofyzika sa zaoberá najnovšími teóriami a modelmi pohľadu na svet, konštrukciami skutočnosti a postavením nás ako pozorovateľov vnútri tohto sveta. Na sympóziu sa skupina prírodovedcov, filozofov, teoretikov umenia a mediálnej tvorby pokúšala analyzovať náš svet ako "Svet vnútorného pozorovateľa". Takmer didaktickým príkladom vysvetľujúcim tieto idey bola inštalácia "Vnútorný pozorovateľ" Michaela Bielického (narodený v Prahe, účastník Documenty 8 v Kasseli). Vo vnútri uzavretej gule ležiacej na zemi je infračervená kamera, ktorá sníma z jej vnútornej steny nápis "LICHT" (svetlo), ktorý sa prenášal do monitorov na svetníku visiacom nad gulou.

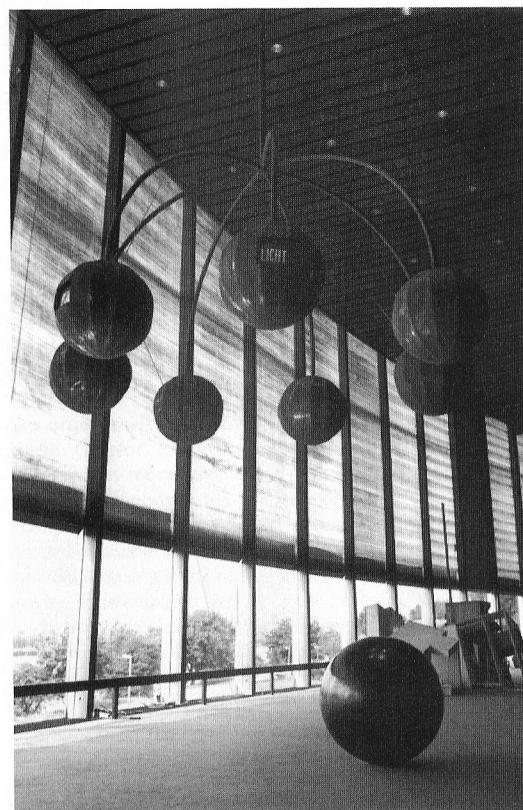
Nanotechnológia je najnovšie výskumné odvetvie, ktoré vzniklo v najdôležitejších laboratóriách sveta. Zaoberá sa konštrukciami a štruktúrami mechanických strojov, robotov, počítačových čipov, nových materiálov atď. v oblasti nano, ktorá sa vyskytuje v atómových a molekulových veľkostiach.

Festival okrem sympózia o endofyzike a nanotech-

nológiách zahŕňal aj performance, koncerty elektroakustickej hudby (Simon Stockhausen) alebo koncert vizuálnej hudby, ktorý tvorcovia K. Obermair a R. Spour nazvali expedíciou estetiky nového zvuku a svetelných vln s použitím laseru a interaktívneho činiteľa. Ďalším koncertom bolo predstavenie víťazov Prix Ars Electronica v počítačovej hudbe, kde prvý raz v histórii festivalu získal cenu rakúsky skladateľ. Bol ním Wolfgang Mitterer, ktorého skladby dostať aj u nás na CD platni zo sympózia Hammerschlag '91.

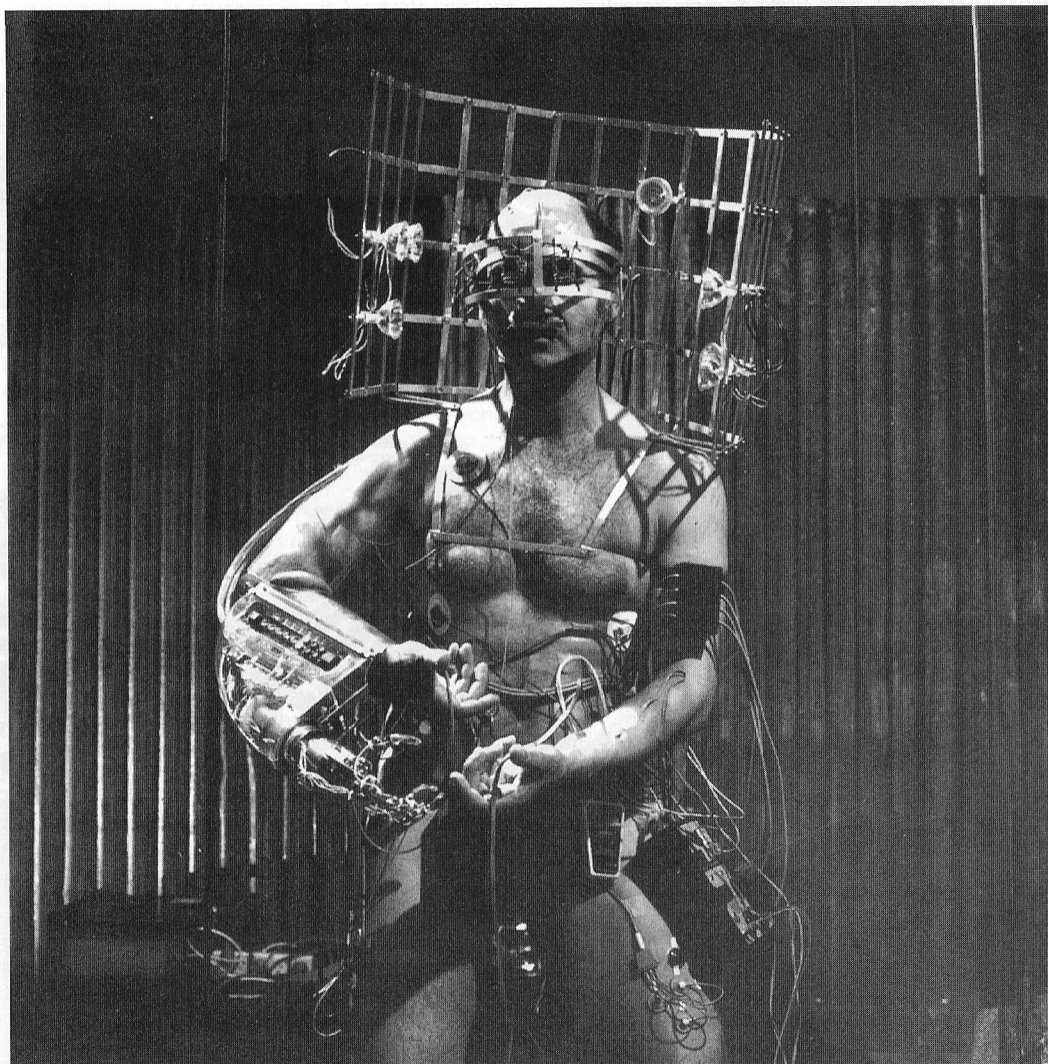
Festival sprevádzali tri výstavy. Sondou do histórie urobila výstava Priekopníci elektronického umenia, ktorú skoncipoval Woody Vasulka, rodák z Brna. Tu boli súhrnne predstavené prvé práce ranej elektroniky, videa, televízie a elektronickej hudby. Nechýbali tu ani také vzácne exponáty dnes už takmer "prehistorickej" techniky ako "Wobulator" (1971) Nam June Paika, "Zvukový syntetizér" Dona Buchla z roku 1964 alebo dodnes funkčná hybridná audio-video inštalácia "Cloud Music" (Hudba oblohy) Behrmana, Diamonda a Watta, ktorá pred divákmi snímala oblohu a cez analýzu mrakov vytvárala zvuky závislé na zmene oblakov. Niekoľko desiatok "mašíniek" doplnil veľký videoarchív, v ktorom sa človek mohol pohybovať pomocou snímača kódov jednotlivých ukážok. Takže keď návštevník mal už dosť skúmania dvadsaťročných funkčných mikrofonov, oscilátorov, generátorov, video monitorov a kamier, mohol sa odobrať do hlavného a detailného informačného servisu pomocou počítačových kódov. Prijemným obohatením výstavy boli ukážky z tvorby manželov Woody a Stein Vasulkovcov. Permanentné, rovnako dlhé nájazdy kamerou na detaily s občasným opakovaním vytvárali na šesťnástich obrazovkách kaleidoskopické obrazce s japonskou dušou.

Druhou výstavou boli práce viažúce sa k téme festivalu (nano a endo), z ktorých najviac upútalo "Virtuálne múzeum" Jeffreya Shawa z Holandska. Osoba sediaci v kresle, pred ktorou je obrazovka, pohybmi tela dáva signál, ktorý počítač analyzuje. Päť miestností, v ktorých sa dá cez obrazovku voľne pohybovať, predstavuje počítačom vygenerovaný priestor s objektmi. Peter Weibel a Bob O'Kane vo svojom "Karteziánskom chaose" umožnili návštevníkovi vidieť senzormi zosnímané polohy svojho tela na projekčnom plátne. Prijemná bola aj inštalácia Agnes Hegedusovej, ktorá pozostávala z monitora, prázdnej

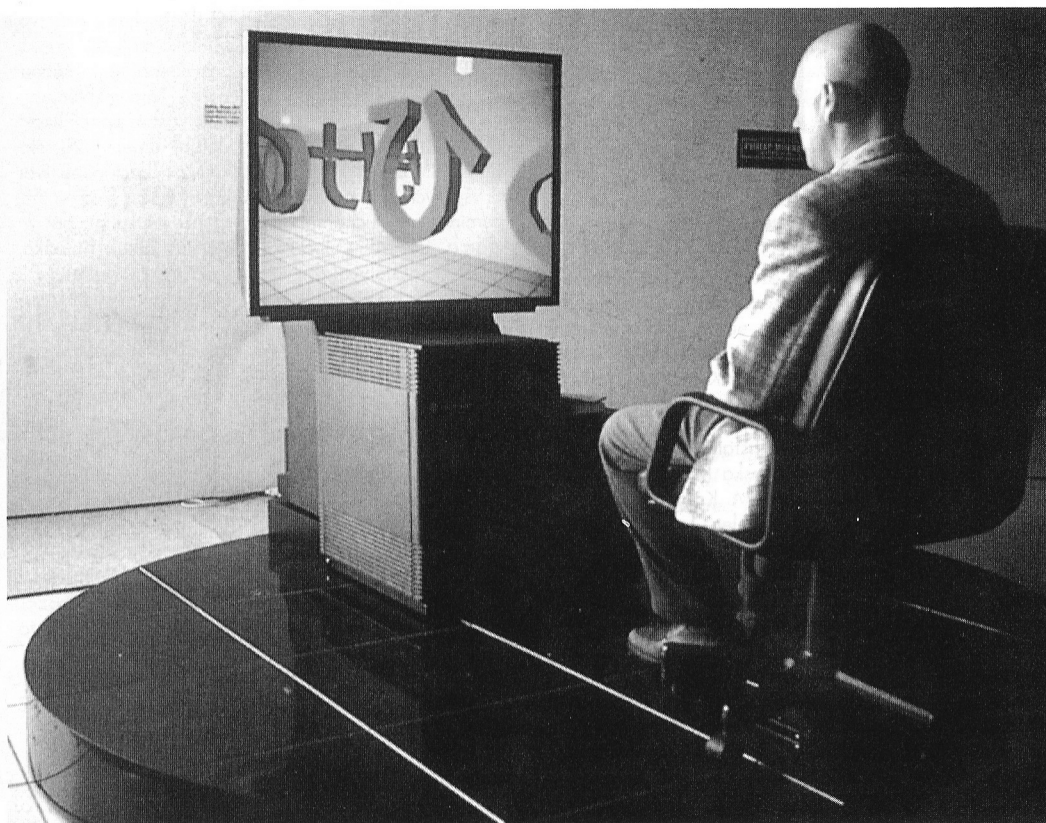
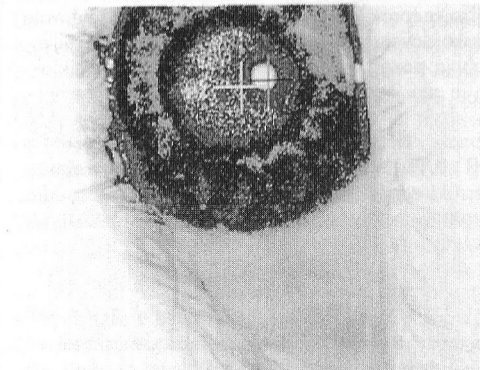

sklenenej nádoby a "oka". Pohybovaním "oka", ktoré má návštevník v ruke, vo vnútri sklenenej gule sa počítačovým generovaním menil aj animovaný obraz "miestnosti" na monitore. Z mnohých a mnohých inštalácií, ktorých popis funkčnosti je zložitý, spomeniem ešte odľahčené "Okuliare" Rakúšanov Huemera a Jelinka. Klasické čierne slnečné okuliare so špeciálnou emulziou boli síce nepriehľadné, ale zároveň boli zrkadlom, takže namiesto blízkych inštalácií ste mohli vidieť svoj nos alebo oko.

Výstava víťazov Prix Ars electronica 92 v sekcii Interaktívne umenie predstavila virtuálny svet Moniky Fleischmannovej a Wolfganga Straussa, v ktorom sa človek pohyboval so špeciálnym "okofónom"

na očiach, ktorý pred ním generoval priestor bez času a reálnych dimenzií. Nemenej zaujímavé bolo "Deštruktívne pozeranie" na obraz. Infračerveným lúčom snímané pohyby očí diváka po obraze analyzoval počítač. Bod, na ktorý sa divák pozeral, sa pred jeho očami deštruoval. Základný deštruktívny tvar bol štvorec, takže nakoniec sa pôvodne realistický obraz na monitore podobal na dielo neznáameho kubistu. Dôležitou časťou Ars electroniky je vyhlásenie cien, ktoré zvykne vysielat v priamom prenose rakúska televízia. V sekcii počítačovej grafiky (predsedom poroty bol Milan Knížák) získali Zlatú Niké Andrew Witkin a Michael Kass za "Texturované gombíky". V sekcii počítačovej animácie si odniesli Zlatú Niké Karl Sims (USA) za experimentálnu animáciu organických tvarov, pri ktorej bola použitá analógia prírodných biologických procesov (genotypy, DNA, biologická evolúcia).

zoch (EMG), o stave srdcovej činnosti (EKG), z analýzy mozgových vln (EEG), krvného tlaku a pohybu jednotlivých častí tela. Pri tvorbe zvuku Stelarc použil lekárske prístroje, ktoré riadili analógové syntezátory. Zmeny svetla ako ďalšieho doplnku performance, boli modulované signálmi EEG, EKG, EMG a snímanými pozíciami a pohybmi tela. Opäť pomocou počítača. Ďalšou zaujímavou zložkou boli neprestajné mimovoľné pohyby ramena, ktoré iniciovali dva svalové stimulatory a počas celého predstavenia menili elektrické napätie v svaloch ramena.

Na pravej ruke mal Stelarc pripevnenú tzv. tretiu, kovovú ruku. Bola schopná sa otáčať až o 290 stupňov a iniciovali ju impulzy EMG svalov na nohách a na bruchu. Ruka bola schopná veci uchopiť, držať, obrátiť a pustiť. Počas celého predstavenia snímala Stelarcu videokamera pripevnená na industriálnom ramene s piatimi otočnými kĺbmi, takže jej oko sa dostalo všade. Naprogramovaný pohyb umožňoval na projekčnom plátne detailnejšie vidieť vzťah medzi pohybom tela a svetelnými, zvukovými či kinetickými reakciami. V jednej časti predstavenia bolo video prepnuté na interaktívny modul a zdrojom impulzov pre pohyb kamery boli ortuťové snímače na hlave a na ramene, ktoré slúžili ako indikatory pre polohu tela. Endoskop (vnútorný pozorovateľ) zavedený do tela a spojený s kamerou poskytoval živé, interné obrázky žalúdka, ktoré boli zväčšované, komponované a "choreografované" Stelarcovým telom.

Performance mal niekoľko názvov, ktoré teraz azda

budú zrozumiteľnejšie. Duté telo. Videtiene. Udalost' vnútornej skúšky. Nedobrovoľné rameno. Tretia ruka.

Michal MURIN

Michal Murin, the editor of the periodical Profil offers a more detailed info on the festival ARS ELECTRONICA (23.-27.6.), held in Linz, Austria, being already a recognized event. Ars Electronica 92 was thematically focussed on two new radical changes in the world image and the associated new image worlds: endophysics and nanotechnology. The electronic world and its model worlds and computer simulations with their interface and virtual realities imply that the world is an interface problem. Endophysics and nanotechnology are two different ways of studying interfaces more exactly than ever, more detailed than ever (nano) and and even from within (endo).

He takes a special note on the performance Stelarc, exhibition Pioneers of Electronic Arts (curators: Woody and Steina Vasulka), Prize winning installations in interactive art as well as on general characteristics of this festival, being already known within the audience of Bratislava through the Austrian TV, yet still rather alien on the territory of Slovakia.

To bolo len niekoľko drobných postrehov z festivalu. Akciu, ktorá trvá šesť dní, má nabitý program, ktorej podstatnú časť približuje rakúska televízia, akciu na ktorej sa zúčastnilo 750 umelcov s 1500 prácami, akciu ktorú dokumentujú dve knihy ťažko podrobne opísať. Každá inštalácia či performance by si žiadala minimálne jednu stranu, a preto som sa rozhodol podrobnejšie spomenúť len performance Stelarcu.

STELARC

Performance Cyperčana, tvoriaceho v Austrálii, bol dokonalou prehliadkou počítačovej techniky. Telo omotané množstvom drôtov a nespočetných snímačov bolo obklopené kamiónom počítačov, syntetizérov, videokamerami a veľkoprojekčnou plochou pre detailné zábery.

Koncept performancu mal niekoľko rovín. Zvuk, ktorý doplnal vizuálny zážitok z pohybujúceho sa kybernetického "živého stroja", sa pomocou počítača a syntezátorov tvoril z informácií o svalových impul-

